

गाउँ गाउँगा सुचना र सञ्चारको लागी हालो अभियान

www.namastekarnali.com

नमस्ते कर्णाली

Namaste Karnali National Daily

राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष १

अंक : १८४ शुक्रवार १६ फागुन, २०८१

28 (Friday) February 2025

पृष्ठ ४,

मूल्य रु : १०।-

बर्दियाको पहिलो तीन तारे विद्यालय घोषणा

“विद्यालयको गुणस्तर सुधार गर्न सरसफाइ महत्वपूर्ण” – गौतम

■ सरला सुवेदी

नेपालगञ्ज, फागुन/१५

बारबर्दिया नगरपालिका-११ स्थित श्री नेपाल प्राज्ञिक आधार भूत विद्यालय जब्दी बर्दियाको पहिलो तीन तारे विद्यालय घोषणा भएको छ। विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यविधि २०७४ अनुसार मापदण्ड पूरा गरेपछि उक्त विद्यालयलाई तीन तारे विद्यालयको मान्यता दिइएको हो। नेपाल सरकारको विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यविधि २०७४ अनुरूप आवश्यक मापदण्ड पूरा गरेपछि विद्यालयलाई तेस्रो तारा प्रदान गरिएको बारबर्दिया नगर पालिका नगर प्रमुख छाविलाल थारुले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार नगरपालिकाले विद्यालयहरूको खानेपानी, सर

सफाइ तथा स्वच्छता सुधारका लागि २०७४ मा ल्याइएको कार्यविधिलाई परिमार्जन गर्दै २०८१ मा नयाँ मापदण्ड लागू गरेको छ। नगरपालिकाले बनाएको कार्यविधिअनुसार विद्यालयहरूको अनुगमन, मूल्यांकन तथा अंक गणना गर्दा ३० अंक पुगेपछि तीन तारे विद्यालय घोषणा गर्ने नीति बनाइएको छ। श्री नेपाल प्राज्ञिक आधारभूत विद्यालयले तीन तारे विद्यार्थीहरूको खानेपानी, सर

वृद्धि गर्ने सरसफाइको बेवास्ताले स्वास्थ्यमा असर पर्न सक्छ, जसले प्रत्यक्ष रूपमा शिक्षामा प्रभाव पार्छ। “उहाँले विद्यालयलाई तीन तारे स्तरमा पुन्याउन सहयोग गर्ने संबद्ध निकायहरू, अभिभावक, शिक्षक तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको भूमिकाको प्रशंसा गर्दै भविष्यमा पर्ने निरन्तर सुधार गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको बताउनुभयो। नेपाल सरकारको कार्यविधिअनुसार बर्दियाका विभिन्न स्थानीय तहहरूमा विद्यालय सरसफाइ सुधारका कार्यक्रमहरू लागू भइरहेका छन्। हालसम्म गुलरिया, बारबर्दिया, मधुवन नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिकाले विद्यालय सरसफाइ कार्यविधि लागू गरिसकेका छन् भने ठाकुरबाबा नगरपालिका कार्यविधि निर्माण प्रक्रियामा छ। बारबर्दिया नगरपालिकाले थप तीन विद्यालयलाई पनि तीन तारे विद्यालय घोषणा गर्ने त्यारी गरिएको लागि आवश्यक सबै मापदण्ड

बाँकी ३ पेजमा

स्व. वीरेन्द्र स्मृति क्रिकेट प्रतियोगिता कोहलपुरमा शुरू,

■ नमस्ते समचारदाता

कोहलपुर, फागुन/१५

बाँकेको कोहलपुरमा स्व. वीरेन्द्र स्मृति क्रिकेट प्रतियोगिता विहिवारावाट प्रस्तावित अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट मैदान कोहलपुरमा शुरू भएको छ। कोहलपुर ३ किरननालाका स्व. वीरेन्द्र शाहीको स्मृतिमा कोहलपुर २ मा रहेको युनाइटेड भिजन क्रिकेट क्लबको आयोजनामा वीरेन्द्र शाहीको स्मृतिमा तेस्रो संस्करण अन्तरगत खुल्ला टि २० क्रिकेट प्रतियोगिता शुरू भएको हो। विहिवार खेल उदघाटन गर्दै लुम्बिनी प्रदेश खेलकुदपरिषदका सदस्य सचिव तिरण गौतमले लुम्बिनी प्रदेशलाई खेलकुदको हव बनाउने वचनवद्धता व्यक्त गरेको छन्। उनले चालु बर्षमा खेल क्षेत्रमा न्युन वजेट भएकाले प्रदेशभरि हुने खेलकुदमा खर्च व्यवस्थापन गर्न नसकेको उल्लेख गर्दै आगामि बर्षमा खेल क्षेत्रमा उल्लेख्य वजेट विनियोजनकालागि सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराउने वताए। प्रदेशभरि उर्वर युवाहरु

भएको र उनीहरूको सच्चा देशभक्तिलाई उच्च सम्मान गर्दै प्रदेश खेलकुद समितिले यथेष्ठ खेलकुदमा सहभागिता गराउने ध्यय लिएकाले कसैलाई पनि काखापाखा नगरि प्रदेशले देखिनेगरि खेल क्षेत्रलाई प्राथामिकतामा राखेको उल्लेख गरे। क्लबका अध्यक्ष अध्यक्ष गमिभरजंग मल्लको अध्यक्षतामा आयोजित उदघाटन शत्रमा कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. १ का वडा अध्यक्ष बद्रि प्रसाद जैसि, वडा नं. ५ का वडा अध्यक्ष दिपेन्द्र श्रेष्ठ, वडा नं. ११ का वडा अध्यक्ष कल्पना शर्मा अधिकारी,

वडा नं. १२ का वडा अध्यक्ष वीरेन्द्र कुमार शाह, पुर्व राष्ट्रिय क्रिकेटका कप्तान एलवि क्षेत्रिलगाएतले प्रतियोगिता सफलताको शुभकामना ब्यक्त गरेका थिए। उदघाटन खेल सि.एम. ११ दाङ्ग र सि.क्लब नेपालगञ्जले १० रुपैयी र यूवा क्लब नेपालगञ्जका अजय शाहानीले सर्वाधिक ३ विकेट लिए भने निशान्त आचार्य र सौगत ख्रीवीले समान २-२ विकेट लिएका थिए। यसअंगि ट्रस्ट जितेर पहिला व्याटिंग गरेको सि.यू.वा

बाँकी ३ पेजमा

बाजुरा जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्डको उपाधि बडीमालिकालाई

■ नमस्ते समचारदाता

बाजुरा, फागुन/१५

बाजुरा जिल्ला स्तरीय १५ और राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगीता सम्पन्न भएको छ। उक्त रनिङ शिल्ड को उपाधि बडीमालिका सान्त्वना भएको छ। गत बर्ष गृहपालिकामै सञ्चालन भएको जिल्ला स्तरीय रनिङ शिल्डमा बडीमालिकालाई हात देइएको थिए। त्यसै बुढीमालिकाले १८ स्वर्ण, २१ काँस्य सफल भएको बुढीमालिकाले १८ स्वर्ण, १४ र जत ८ र ६ काँस्य सहित द्वितीय र ८ स्वर्ण, १४ र १२ र १० र ८ काँस्य सहित खेलपतड छेडे दह तृतीय भएको थिए। फागुन १२ गते देखिए बुढीमालिकाको भानोदय माविमा सञ्चालन भएको रनिङ शिल्ड आज सम्पन्न भएको छ। उक्त जिल्ला स्तरीय रनिङ शिल्ड प्रतियोगीताको उद्घाटन सुदूर पश्चिम प्रदेशका पूर्व प्रदेश प्रमुख देवराज जोशीले गरेका थिए।

नमस्ते कर्णाली विज्ञापन एजेन्टी
नमस्ते कर्णाली मल्टिमीडिया प्रा.लि. द्वारा संचालित नमस्ते कर्णाली राष्ट्रिय दैनिक, नमस्ते कर्णाली राष्ट्रिय सापाहिक, namastekarnali.com मा विज्ञापन, सुचना, बोलपत्र आवहान सम्बन्धी सुचना, कर्मचारी मर्जनी सम्बन्धी सुचना, जनहितमा जारी सुचना आदी प्रकाशन गर्नु परेमा हामीलाई सम्झनुहोला।

नमस्ते कर्णाली राष्ट्रिय दैनिक

नमस्ते कर्णाली राष्ट्रिय सापाहिक

नमस्ते कर्णाली इकाई

नमस्ते कर्णाली मल्टिमीडिया प्रा.लि.
सम्पर्क : कोहलपुर-११, बाँके

द्वारा कार्यालय : सुर्खेत शासा कार्यालय हुम्ला, मुगु बाजुरा, कालिकोट, जम्ला, सल्यान, जाजरकोट

कोहलपुर : ८८४७२४६००३ हुम्ला : ८८५३४६३३२ मुगु : ८८५३७००८५ बाजुरा : ८८५६६००८८

कालिकोट : ८८५४६६००८८ नमस्ते कर्णाली २०८६@gmail.com

नमस्ते कर्णाली इकाई : namastekarnali.com

नमस्ते कर्णाली इकाई : namastekarnali.com

देश नवरात्रि का ७० कारण

सुदर्शन आचार्य

मुलुकमा यतिबेला चरम राजनीतिक अन्योलता छाएको छ। राजनीतिक स्थिरता, सुशासन, विधिका शासन, न्याय सम्पादन, भिजन सहित मुलुक निर्माण जस्ता विषयहरू ओफेलमा परेका छन्। उत्ताउला अभिव्यक्ति दिए जनतालाई उत्तेजनाको राजनीतिमा समाहित गराउँदै आफ्नो स्वार्थ सिद्ध गर्नेहरू बलिया भई देखिन थालेका छन्। सत्ताको बागडोर सम्हालेहरूले पनि सत्तामा जानु पूर्व गरेका वाचा भुल्ने र विषयक्षमा पुगेकाहरू पनि आफै सत्तामा रहेदाका 'हक्क' बिस्मै परम्पराले 'मूलधार'का भनिएका दलप्रतिको विश्वासमा समेत व्यापक गिरावट देखिन्छ। मूलधारका दल भित्रका केही नेता देखिन्छन् जसप्रति जनतामा एक प्रकारको भरोसा छ। तर, उनीहरू पार्टी र सत्ता राजनीतिमा 'फस्ट म्यान' बनेर स्थापित हुन हम्मे छ। परम्परागत दलको यही कमजोरीमा खेलेर केही नयाँ भनिएका दलहरू 'उत्तेजनाको राजनीतिको बलमा संगठन निर्माण गर्दै छ। जुन योजनाबारे जनताको तहसम्पादन नै ज्ञान पुग्न र पुर्याउन नसकदा भोलीको नेपालको चित्र कस्तो होला अहिले नै अनुमान लगाउन कठिन छ। समग्रमा यस आलेख भने नेपाल नबन्नका दश कारणमा नै केन्द्रित छ।

१) राजनीतिक अस्थिरता

२०७९ को आम निर्वाचन यथा मात्रै पनि फरक फरक राजनीतिक दल सत्ता सहकार्य गरेर पुष्टकमल दाहालले सरकार बनाए। उनले आवेगमा 'मेरो सरकार ०८४ सम्म नै सम्म पनि भन्न भ्याए। निर्वाचन पूर्व गठबन्धन काङ्गेससँग, प्रधानमन्त्री पद प्राप्त एमालेसँग र पुनः राष्ट्रपति पद काङ्गेसलाई सुमिएर प्रवण्डले सत्ता राजनीतिलाई यति अस्थिर गराए कि मिल नसकेर मिल्लै नुहने 'काङ्गेस-एमाले' एकै ठाउँमा आएदै। मुलुकलाई अस्थिर राजनीतिको दुघ्क्रमा धकेले काममा त 'प्रचण्ड' प्रयोग भए नै, संविधान संशोधन गरी छाइने 'कपाली तमसुक' बनाए सत्ता निर्माण गर्न बाध्य भनिएका 'काङ्गेस-एमाले' संविधान संशोधनमा एकै ठाउँमा उपस्थित हुन सकेन् भने त्यो समयमा निमित्तने 'राजनीतिक अस्थिरता'ले व्यवस्था माथि नै प्रहार नगर्ला भन्न सकिन्न।

२) भिजनरहित नेतृत्व

नेपाली काङ्गेस, नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र जस्ता राजनीतिक दल मुलुकको व्यवस्था परिवर्तनमा 'काबिल' भए। तर, 'भिजन' सहित देशलाई समृद्धिको मार्गमा लैजान भने पुरे विफल। मलेसिया जस्तो देशले बिस बर्से 'प्लान' सार्वजनिक गर्दै विकासको गतिलाई तीव्रता दिँदै गर्दा नेपालले भने पाँच वर्ष योजना त्याउने, त्यही योजना कार्यान्वयन गर्ने समयमा पनि राजनीतिक अस्थिरताका कारण पाँच वटै सरकार देखा पर्दा मुलुकले विकासका दृष्टिले फडिको मार्नै सकेन। आज पहाडी भूभागमा 'भ्यु टावर' नामको 'काङ्गेस'को स्तम्भ खडा गरेर बजेट स्वाहा बनाइदै

३) कथित भूमिगत शक्तिकेन्द्र

आज राजनीतिक वृत्तलाई नै 'माथ' गर्ने गरी नेपालको 'राजनीति'को कोर्स मात्र

छ। हिमाल, पहाड र मधेसको माटो परीक्षण गरेर उन्नत प्रकारका बिउ बिजन कृषकलाई उपलब्ध गराएर कृषि क्रान्तिदेखि उद्योगीलाई उद्योग गर्ने वातावरण निर्माण गरेर 'औद्योगिक क्रान्तिमा' मुलुकलाई लैजानबाट सरकार र दलहरू पुरै चुके। नेतृत्वमा भिजन हुँदा राष्ट्रले गति लिने कुरा उत्तरी मुलुक चीनमा 'देढ़' देखि दक्षिणी मुलुक भारतमा 'मोदी'सम्मले देखाइसकेका छन्। तर, नेपालमा भने कांग्रेस, एमाले, माओवादी जस्ता दलका उपल्लो तहका नेताले 'भिजन' देखाउन पनि नसक्ने र भिजन भएकाहरूलाई अगाडि आउनबाट 'नरोकी नुहने' मनोविज्ञानले देश बन्न कठिन नै छ।

४) नीतिगत निर्णयका आधारमा भ्रष्टाचार

देश नबन्नको अर्को कारण हो भ्रष्टाचार। संसदले निर्माण गरेको कानुनले 'मन्त्री परिषद्ले गरेको नीतिगत निर्णय'लाई भ्रष्टाचार नै मानेको छैन। यही कानुनको हाँगोमा समातेर प्रजातन्त्र प्राप्ति यताका सरकारहरूले तुला आर्थिक अनियमितता विषयलाई 'मन्त्री परिषद्ले लगेर निर्णय' लिने र अरबाँको आर्थिक अनियमितता गर्ने गरेको पाइन्छ। ललिता निवास, वाइडबल्डी, पतञ्जलि लगायत दर्जनौ विषयहरू यहाँ उल्लेख गर्न सकिन्छ। नीतिगत निर्णयका, जहाँ अबैं भ्रष्टाचार भयो भनेर महालेखाले आफ्नो प्रतिवेदनमा उल्लेख गच्छो भने अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले मुद्दा नै चलायो। तथापि, नीतिगत निर्णयको 'छिद्र' राखेर निर्माण भएको कानुनको हाँगो समाएर गरिए भ्रष्टाचारमा कमी आउन सकेन। यसरी कसरी बन्ता देश?

५) बिचौलियाको रजगज

राजनीतिक अस्थिरताका कारण सरकार मा बारम्बार भइहरने फेरबदलका पछाड 'भ्रष्ट तथा बिचौलिया'हरू नै हाबी हुने गरेको देखिन्छ। एकातिर राजनीतिक दलकै उपल्लो तहमै त्यो पनि पदीय हैसियतमा 'बिचौलिया' पुगिनै सकेका छन्। तीनै बिचौलिया आज पार्टीहरू भित्र गुट निर्माण गरी पार्टीलाई गुट नै गुटको 'महासंघ' निर्माणमा उद्धृत छन् भने अर्कातिर बारम्बार भइहरने सत्ता पलटमा तीनै बिचौलिया हाबी भएको देखिन्छ। पौडेवन्धुद्यु विकल र सुनित'का नयाँ अवतारहरू आज राजनीतिक बजारमा छ्यापछ्याप्ती भेटिन्छन्। जसले न्यायालय, संविधानिक निकायदेखि सरकारका मन्त्री प्रधानमन्त्रीसम्मको 'बेडरुम'सम्म नै सहज 'एक्सेस' पाउँछन्। यी र यस्ता बिचौलियाकै 'रजगज' चलेकै समय यति, ओमीदेखि ललिता निवास, टिकापुर, टेरामक्स, हुँदै भुटानी शरणार्थीसम्मका घटना भेटिनै बाहेक 'सुशासन' भेटिनै कल्पना गर्नु आफैमा हास्यास्पद हुन जान्छ। यी र यस्ता विषयमा राज्य संवेदनशील हुन नसकदा 'सम्पत्ति शुद्धीकरण'का हिसाबले मुलुक आज ग्रे लिस्ट'मा परि नै सक्यो।

६) कथित भूमिगत शक्तिकेन्द्र

आज राजनीतिक वृत्तलाई नै 'माथ' गर्ने गरी नेपालको 'राजनीति'को कोर्स मात्र

नभई 'व्यवस्था'नै 'ओलटफेर' गर्नेसम्मको माटो परीक्षण गरेर उन्नत प्रकारका बिउ बिजन कृषकलाई उपलब्ध गराएर कृषि क्रान्तिदेखि उद्योगीलाई उद्योग गर्ने वातावरण निर्माण गरेर 'औद्योगिक क्रान्तिमा' मुलुकलाई लैजानबाट सरकार र दलहरू पुरै चुके। नेतृत्वमा भिजन हुँदा राष्ट्रले गति लिने कुरा उत्तरी मुलुक चीनमा 'देढ़' देखि दक्षिणी मुलुक भारतमा 'मोदी'सम्मले देखाइसकेका छन्। तर, नेपालमा भने कांग्रेस, एमाले, माओवादी जस्ता दलका उपल्लो तहका नेताले 'भिजन' देखाउन पनि नसक्ने र भिजन भएकाहरूलाई अगाडि आउनबाट 'नरोकी नुहने' मनोविज्ञानले देश बन्न कठिन नै छ।

७) नीतिगत निर्णयका आधारमा भ्रष्टाचार

देश नबन्नको अर्को कारण हो भ्रष्टाचार। संसदले निर्माण गरेको कानुनले 'मन्त्री परिषद्ले गरेको नीतिगत निर्णय'लाई भ्रष्टाचार नै मानेको छैन। यही कानुनको हाँगोमा समातेर प्रजातन्त्र प्राप्ति यताका सरकारहरूले तुला आर्थिक अनियमितता विषयलाई 'मन्त्री परिषद्ले लगेर निर्णय' लिने र अरबाँको आर्थिक अनियमितता गर्ने गरेको पाइन्छ। ललिता निवास, वाइडबल्डी, पतञ्जलि लगायत दर्जनौ विषयहरू यहाँ उल्लेख गर्न सकिन्छ। नीतिगत निर्णयका, जहाँ अबैं भ्रष्टाचार भयो भनेर महालेखाले आफ्नो प्रतिवेदनमा उल्लेख गच्छो भने अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले मुद्दा नै चलायो। तथापि, नीतिगत निर्णयको 'छिद्र' राखेर निर्माण भएको कानुनको हाँगो समाएर गरिए भ्रष्टाचारमा कमी आउन सकेन। यसरी कसरी बन्ता देश?

८) बिचौलियाको रजगज

राजनीतिक अस्थिरताका कारण सरकार मा बारम्बार भइहरने फेरबदलका पछाड 'भ्रष्ट तथा बिचौलिया'हरू नै हाबी हुने गरेको देखिन्छ। एकातिर राजनीतिक दलकै उपल्लो तहमै त्यो पनि पदीय हैसियतमा 'बिचौलिया' पुगिनै सकेका छन्। तीनै बिचौलिया आज पार्टीहरू भित्र गुट निर्माण गरी पार्टीलाई गुट नै गुटको 'महासंघ' निर्माणमा उद्धृत छन् भने अर्कातिर बारम्बार भइहरने सत्ता पलटमा तीनै बिचौलिया हाबी भएको देखिन्छ। पौडेवन्धुद्यु विकल र सुनित'का नयाँ अवतारहरू आज राजनीतिक बजारमा छ्यापछ्याप्ती भेटिन्छन्। जसले न्यायालय, संविधानिक निकायदेखि सरकारका मन्त्री प्रधानमन्त्रीसम्मको 'बेडरुम'सम्म नै सहज 'एक्सेस' पाउँछन्। यी र यस्ता बिचौलियाकै 'रजगज' चलेकै समय यति, ओमीदेखि ललिता निवास, टिकापुर, टेरामक्स, हुँदै भुटानी शरणार्थीसम्मका घटना भेटिनै बाहेक 'सुशासन' भेटिनै कल्पना गर्नु आफैमा हास्यास्पद हुन जान्छ। यी र यस्ता विषयमा राज्य संवेदनशील हुन नसकदा 'सम्पत्ति शुद्धीकरण'का हिसाबले मुलुक आज ग्रे लिस्ट'मा परि नै सक्यो।

९) कथित भूमिगत शक्तिकेन्द्र

आज राजनीतिक वृत्तलाई नै 'माथ' गर्ने गरी नेपालको 'राजनीति'को कोर्स मात्र

उमत 'लोकमान सिंह कार्की'लाई जब राजनीतिक तहले हिजो हटायो, तब संवैधानिक निकायमा समेत 'कार्कीकै नियर्ति' भोमु पर्ला कि भनेर मोबोल गिरे र गिराउने काम भयो। जति दिन जिमेवारीको कुर्सीमा बसिन्छ, त्यति दिन निष्पक्ष कार्य सम्पादन गर्ने काममा समेत राजनीतिक दल र सत्ताले 'संवैधानिक नियर्ति'लाई आपनो छायामा प

